

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Argumenta aliarum opinionum dissolvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

quarum formalitatum explicationem, differentiam & distinctionem in sequentem questionem refero; quia de illis data opera nobis est agendum. Ad probationem maioris distinguo Maiorem, si sumatur denominatio pro nomine, concedo illam; nomen autem actus amoris definit, non quia ipse amor definit formaliter, sed solum quia definit æquivalenter aut virtualiter. Si autem sumatur pro obiecto talis denominationis, seu pro ipso actu libero quoad entitatem, negamus definire formaliter sed solum æquivalenter. Ad probationem illius concedo antecedens, & distinguo consequens; potest abesse, & adesse formaliter, nego, æquivalenter, aut virtualiter, concedo: nam amare, vel non amare datur formaliter in Deo, quia id solum denotat indifferentiam formalem in amante, non autem contingentiam formalem, abesse autem, & adesse amorem denotat contingentiam; quia contingens est, quod potest esse, & non esse; cum vero non concedamus formalem contingentiam in Deo, licet concedamus indifferentiam, concedimus; Deum amare, vel non amare formaliter; non autem esse, & non esse amorem formaliter, de quo claritate maxima qua posuerimus, agemus *quest. sequenti*.

SVBSECTIO I.

Argumenta aliarum opinionum dissolvuntur.

Ad secundum argumentum respondetur negando Maiorem; nam Misericordiam, divinam voluntatem, & intellectum concipimus cum respectu rationis ad obiecta, & nihilominus nullus etiam excutiens poterit dicere perfectiones has divinas constitui per entia fictitia, quales sunt relationes rationis, alias tales perfectiones, non quid reale, sed ens fictitium esset, ut patet ex supradictis in refutatione huius sententiae: ergo similiter licet in actu libero Dei concipiamus relationes rationis, non ideo debemus dicere, constitui actum liberum per entia fictitia, & rationis; sicut non possumus concipere Deum, nisi ad modum corporis, & nihilominus nullus sanæ mentis poterit dicere Deum, qui est æquate spiritualis, constitui per talem corporeitatem: ergo similiter in nostro casu, quia à modo concipiendi nostro non debemus arguere constitutionem rei in se.

Ad ultimum argumentum distinguo secundam partem antecedentis; relationis secundum esse transcendentaliter, aut prædicamentaliter ad prædestinatum, nego; relationis, aut relatus secundum dici, concedo eo modo, quo omnipotentia dicitur relativa ad creaturas possibiles; negamus enim relationem prædicamentalem in Deo propter rationes, quibus in logica, prædicamento de relatione probavimus, omnem relationem prædicamentalem esse accidentem realiter distinctum à substantia, cuius incapax est Deus. ut *sectione precedenti* demonstravimus. Item negamus relationem transcendentalem in Deo propter rationes, quas posuimus *disp. 1. de proximalibus metaphys. q. 1. utrum ens rationis sit obiectum primum illius*; itaque Deus propter summam perfectionem quam habet, potest connotare obiectum per aliquem actum proprium sine vlla relatione, æquivalendo in hoc creaturæ, quæ per relationem veram connotat proprium connotatum, seu obiectum; Deus enim per summam perfectionem exercet munus,

quod creatura non potest sine summa imperfectione exercere.

Ad argumenta quartæ sententiæ, & ad id, quod dicitur de contingentia in prædicato intrinseco sine contingentia in entitate ipsius prædicati respondeo falsissimum esse, & intelligibile ut patet ex supradictis in refutatione huius sententiæ. Ad exempla de cōservatione, & cōtatione respondeo, omnem primam productionem distingui à cōservatione, ut late docui in *Physicis tract. de duratione*.

Ad exemplum de veritate optime respondet P. Herize his verbis. Tertium eodem vitio laborat, probabile est veritatem propositionis mentalis esse intrinsecam indistinctam à substantia actus; probabile quoque est, eandem propositionem mentalem mutari posse de vera in falsam, si hanc opinionem seiungas à primatui non est probabile simul utrique coniungere, & veritatem esse indistinctam à substantia actus & mutari posse veritatem in falsitatem immutata tota entitate & substantia actus nam hoc ipso, quod denudatur propositio veritate, denudatur propria entitate, aut in aliam mutatur; quo circa aut opinandum est, veritatem esse distinctam à substantia actus, siue sit modus ab eo distinctus, siue extrinseca denominatione desumpta ab obiecto ita se habente, ut enuncia propositio aut eandem propositionem mentalem mutari non posse de vera in falsam. nec novum est in Theologia, & Philosophia, duas opiniones extremas probabiles esse improbabile vero prorsus tertiam ex utraque compactam; exempli gratia probabilis sententia est, existentiam rei permanentis non distingui à duratione; probabilis quoque est opinio altissima; durationem intrinsecam distingui & esse modum successivum; at si quis tertiam conficiat sententiam, & diceret, durationem rerum permanentium non distingui ab existentia, & simul eam durationem esse successivam, improbabilem fingeret sententiam; quia concederet, eandem rem esse successivam, & permanentem, & daret essentia rei permanenti existentiam successivam; sic in alijs sexcentis exemplis, quæ adducere possem.

Ultimum exemplum de omnipotentia si sumatur eo modo, quo à Patre Suarez defenditur, non solum non faveat adversarijs, sed etiam funditus labefactat eorum defensionem, ut patet ex supradictis; nam in sententia P. Suarez, quam isti defendere conantur, ablatis creaturis possibilibus, aufertur omnipotentia; quia est prædicatum intrinsecum connexum cum illis; ergo si actus liber Dei connectitur, aut dependet à connotato, ablato connotato, aufertur actus liber, non solum quoad denominationem, sed etiam quoad ipsam intrinsecam entitatem; ecce quomodo proprio gladio decollatur Goliath.

Sed quia exemplum omnipotentia in medium proferunt, eo modo, quo P. Vazquez defendit, non possum non mirari quomodo ad defendendam opinionem eximij Doctoris utantur ex ipso, & modo defendendæ ipsam, qui ex diametro opponitur sententiæ P. Suarez, quia nullo modo potest defendi aut hor argumentis immediate oppositis eius opinionem; nam huiusmodi defensione in innumeros nota inconstantiæ in doctrina appingitur tanto doctiori; siquidem sententia ipsius circa actum liberum non potest defendi, consequenter cum modo defendendi omnipotentia connexionem cum creaturis possibilibus; atque adeo deferenda est via defendendæ talem connexionem, & confugiendum ad Patrem Vazquez, qui illam labefactat; si velimus defendere arcanum mysterium circa actum liberum. Itaque per vos ambæ opiniones de connexionem creatura

creaturarum cum omnipotentia, & contra, & determinatione intrinseca actus liberi Dei, & variatione illius, constituendo illum in intrinseco praedicato per solam variationem connotati extrinseci, non coherent inter se, & ideo ut defendatis vnam, desertis & oppugnatist aliam: ergo non defenditis Patrem Suarez, sed potius oppugnatist acriter ipsum.

Tandem exemplum potentiae obedientialis ex dictis suo pondere ruit, neque alicuius momenti est contra nostram opinionem. Tandem in fine huius solutionis aduerto, nullo modo mereri neotericos supracitaros nomen defensorum Patris Suarez, siquidem ut ipsum defendant, obliuiscuntur principiorum doctrinam eximij Doctoris, asserunt, actum liberum Dei dependere à connotato extrinseco, cum tantus hic Doctor absolute neget omnem, & quaecunque dependentiam in Deo respectu creaturarum, ut patet ex his verbis ipsius Doctoris *disputatione 30. Metaphys. sectione 9. n. 25.* Denique addere possumus exemplum ex recepta sententia inter Theologos, illi enim absurdum existimant admittere in Deo relationes reales ad creaturas, ut actu existentes, & ab illis ut sic dependentes; quia impossibile existimant, aliquid reale esse in Deo quod ab actuali existentia creaturae pendeat, siue ut à termino, siue ut à conditione necessaria, siue quacunque alia ratione, quia quidquid est in Deo necessario est Deus, & ideo nullo modo potest dependere, quia nullo modo potest non esse; quod autem aliquomodo pendet à creatura potest non esse, sicut illa si qui vero sunt Theologi, ut nominales, qui has relationes tribuunt Deo, ideo id faciunt, quia existimant, relationem nihil rei addere intrinsece subiecto, sed solum positionem, seu concomitantiam termini, omnes tamen pro comperto habent, nullam veram rem, etiam respectuam, quae in Deo sit, posse aliquomodo pendere ab existentia creaturae: multo ergo magis id dicendum est de re, & perfectione absoluta, qualis est actus voluntatis.] Ecce quomodo Pater Suarez omnino rejicit dependentiam à Deo quaecunque etiam minime sit, ut patet ex illis verbis.] siue ut à termino, siue ut à conditione necessaria, siue quacunque alia ratione.] Item ex illis,] nullam veram rem, quae in Deo sit, posse aliquomodo pendere à creatura;] & praecipue docet, nullam dependentiam posse concedi actibus liberis Dei respectu creaturarum, ut patefaciunt verba illa:] multo ergo magis id dicendum est de re, & perfectione absoluta, qualis est actus voluntatis.] Quibus omnibus manifeste liquet, quam certum sit, nullo modo recentiores supradictos munus patroni doctrinae P. Suarez, inducere posse, aut exercere, siquidem ut illam defendant omnia illius principia penitus destruunt.

SUBSECTIO II.

Argumenta Caietani solvuntur.

AD primum argumentum distinguo antecedens; non conuenit Deo necessario formaliter nego, aequualiter, aut virtualiter, concedo; si necessarium sumatur prout opponitur contingentia, hoc est, quod potest esse, & non esse; nam cum Deo non conueniat formaliter contingentia, sed solum aequualiter, inde est quod formaliter debet conuenire necessitas tali contingentiae opposita.

Si autem necessarium sumatur prout opponitur

I. P. Tom. II.

indifferenti, & libero, concedo antecedens, & consequens, & distinguo consequens secundum; non potest provenire ab entitate simpliciter necessaria, prout opposita contingentia formali, nego, prout opposita libero, concedo ultimam consequentiam nego, quia bene potest provenire in Deo denominatio amantis libere ab entitate non contingentia formaliter, sed aequualiter, indifferenti tamen formaliter, de quo quaestione sequenti latissime.

Ad confirmationem distinguo maiorem; quia impossibile videtur, ut eadem forma secundum eandem omnino rationem realem det aliquam intrinsecam denominationem, &c. si eadem sit, & eodem modo maneat, tam formaliter quam virtualiter, concedo, si eadem sit formaliter, distincta tamen aequualiter, nego, cum autem vna, & eadem entitas dei sit plures formalitates virtualiter distinctae, quae virtualiter, & aequualiter possint abesse, & adesse, possint addi, & minui per aequualentiam: eo modo quo à nobis explicandum est *quaest. seq.* inde euenit ut à talibus formalitatibus virtualiter distinctis, ac pluribus, additis, & desinentibus per aequualentiam possit Deus plures denominationes subire amandi, odio habendi, &c.

Ad secundum argumentum concedo antecedens, distinguo consequens, ut aliquid deo addi intelligatur formaliter à parte rei nego; virtualiter, & per aequualentiam, à parte rei, concedo, & hoc sufficit ut deus possit amare, & non amare. Tandem ultimum consequens distinguo; ex seipsa separabili formaliter à parte rei, nego; ex seipsa separabili virtualiter, & per aequualentiam, concedo.

Ad confirmationem distinguo antecedens; realiter mutare deum per mutationem formalem, nego; per mutationem aequualitatem, concedo. Itaque nulla mutatio formalis physica, fiet in deo. Dices; ergo ex hoc capite bene poterat deus incipere velle aliquid ex tempore sine vilo incommodo: Item poterit deus scire aliquid de nouo, quod ab aeterno neque voluit, neque sciuit; quia sola mutatio physica formalis poterat obesse, quae iam ex hac solutione non sequitur.

Respondeo ex hoc capite verum esse quod non detur inconueniens, ut deus velit aliquid de nouo; si non daretur aliud inconueniens nimirum mutationis moralis in Deo inuoluentis quādam animi inconstantiam, & imprudentem modum se gerendi in suis decretis, quae imperfectiones non minus repugnant deo, quam physica mutatio, imo cum deus dicitur absolute immutabilis, non minus intelligitur de morali, quam de physica immutabilitate, & in homine imperfectio existimatur quod in suo proposito mutabilis sit, non solum propter variationem entitatis actus, sed multo magis propter animi inconstantiam; unde si per impossibile per eandem actus entitatem posset homo variare propositum, & nunc velle postea nolle, magna esset imperfectio; ex hac vero imperfectioe immediate inferri potest, voluntatem sic mutabilem esse finitam, & non rectam per essentiam; hic discursus totus saltem mediate arguit mutationem physicam, quia qui moraliter mutabilis est, sine dubio tamen indicat mutabilem physicam, quod euidentius est; nam quod sint quaedam imperfectiones morales, ex quibus per locum intrinsecum immediate, ut aiunt, non sequitur imperfectio, vel mutatio physica, est certum; nam amare peccatum vel velle mentiri non inferit immediate in Deo aliquam mutationem physicam, nec compositionem, aut aliquid simile, posset enim intelligi deus ex aeternitate id volens per simplicem determinationem liberam, inferretur

DDd 2 tamen